

Hungarológiai Értesítő

A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság folyóirata
1994. XIII. évfolyam 3–4. szám

Felelős szerkesztő: Jankovics József

Hungarológiai Értesítő
A Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság folyóirata
1994. XIII. évfolyam 3–4. szám

Szerkesztőbizottság
Ilia Mihály
Kósa László
Szépe György

Felelős szerkesztő: Jankovics József

A szerkesztésben részt vesznek:
Kozocsa Sándor, Nyerges Judit

Szerkesztőség:
Budapest, I., Országház u. 30. I/41. H-1014
Telefon/Fax: 155-9930, 175-9011/126-os mellék
Postacím: Budapest, Pf. 34. H-1250
e-mail: nmft@mail.c3.hu
<http://www.bibl.u-szeged.hu/filo>
vagy
<http://www.soros.hu>

Az ismertetésre szánt kiadványokat szerkesztőségünk címén
Jankovics József nevére kérjük megküldeni.

A megjelenést támogatta:
Illyés Közalapítvány,
Anyanyelvi Konferencia

TARTALOM

Könyvismertetések

Magyar irodalomtörténet	7
Magyar nyelvészet, 1989	137
Magyar néprajz, 1989	161

A hungarológia hírei

Nekrológ

George Frederick Cushing (1923–1996)	199
--	-----

Tudományos ülések, konferenciák

„Minek nevezzelek?” Az irodalmi onomasztika kérdései	202
Konrád György	204

Névmutató	207
-----------------	-----

Magyarországi iskolai értesítők bibliográfiája.

XVIII. századi érdemsorozatok. Összeállította Dörnyei Sándor, V. Ecsedy Judit, Pavercsik Ilona. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. Bp., 1989. (A magyar neveléstörténet forrásai. III.)

A retrospektív nemzeti bibliográfia teljessé tétele a XVIII. századra vonatkozóan örvendetesen nem olyan egyszerű feladat, mint a megelőző évszázadok esetében. Örvendetesen, hiszen számos olyan kiadványtípust kell számba venni, amely a XVI–XVII. században Magyarországon még nem létezett. A többféle egylevelés-, vagy aprónyomatvány felderítése, a kiadás tényének megállapítása, a fennmaradt példányok utáni nyomozás bonyolult, a korszak teljes művelődéstörténetének ismeretét feltételező feladat. Az egyes középfokú iskolák érdemsorozatainak kezdeti darabjai is e kiadványkörbe tartoznak. Természetesnek mondható tehát, hogy amikor két, kifejezetten iskolatörténeti vállalkozás is regisztrálni akarta a XVIII. században megjelent iskolai értesítő-előd dokumentumait, az Országos Széchényi Könyvtár gyakorlott, megfelelő ismeretekkel rendelkező szakembereihez fordult segítségért. Nekik köszönhető a pontos bibliográfiai számbavétel, a példányok előfordulásának jelzése, továbbá a füzetek tartalmának tömör ismertetése.

A Magyarországon megjelent XVIII. századi nyomtatványok bibliográfiájának egyre teljesebbé válása mellett a kötet azért is jelentős, mert a neveléstörténet kutatóinak egy csoportja – komolyan véve a forrásfeltárás jelentőségét – e dokumentumok nyilvánartására könyvsorozatot szervezett.

Az iskolai értesítők a nevelés- és iskolatörténet elsődleges forrásai. Országos nyilvántartásuk készül. A Léces Károly irányította munkálatok a korban a Kárpát-medencében működő alsó- és középfokú iskolákat célozták meg azzal a szándékkal, hogy első lépésben regisztrálják az értesítők meglétét, hollétüket, majd elkészülne egy kumulált repertórium is a füzetek tartalmáról.

Valamennyi tudomány történetének forrásáról van tehát szó, hiszen a középiskolákban egykoron minősített tanárok oktattak, akik tanított tárgyuknak többnyire tudományos szintű művelői is voltak.

A XVIII. században persze még leginkább az érdemsorozatokat publikálták. E nyomtatványok így a történeti statisztikának is nagyszerű forrásai lehetnek.

Monok István

Major Ottó: A megtalált út.

Esszék, portrék, párbeszédék. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1989. 495 l.

Csaknem egy évtized alatt, a nyolcvanas években keletkezett írásokat gyűjti egybe az előző – *Arcok és maszkok, Értelem és szenvedély. Egy nemzet férfikora* című – esz-